

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра іноземних мов професійного спрямування

ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан факультету іноземних мов
Світлана ВІРОТЧЕНКО
(вказати П.І.Б керівника)

“21” березня 2025 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Іноземна мова для аспірантів

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти

галузь знань F Інформаційні технології
(шифр і назва)

спеціальність F1 Прикладна математика
(шифр і назва)

освітня програма Прикладна математика

спеціалізація _____
(шифр і назва)

вид дисципліни обов'язкова
(обов'язкова/за вибором)

факультет Математики і інформатики

2025 / 2026 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету іноземних мов

“ 21 ” березня 2025 року, протокол № 4

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Тетяна МАКСІМШИНА, к.п.н., доцент кафедри іноземних мов професійного спрямування

Програму схвалено на засіданні кафедри іноземних мов професійного спрямування

“ 20 ” березня 2025 року, протокол № 8

Завідувачка кафедри іноземних мов професійного спрямування

к.ф.н., доц. Ганна ГУССЕВА

Програму погоджено з гарантом освітньо-наукової програми «Прикладна математика»:

Гарант освітньо-наукової програми «Прикладна математика»

доктор філософії, проф.
Наталія КІЗІЛОВА

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету математики і інформатики

“14” квітня 2025 року, протокол № 9

Голова науково-методичної комісії факультету математики і інформатики

Євген МЕНЯЙЛОВ

ВСТУП

Програма вивчення обов'язкової навчальної дисципліни «**Іноземна мова для аспірантів**» складена відповідно до освітньо-професійної програми з підготовки здобувачів вищої освіти за ступенем доктора філософії (аспірантів) за спеціальністю F1 Прикладна математика, а також з метою впровадження у дію запропонованих Харківським Національним університетом імені В.Н.Каразіна, стратегічних цілей і намірів розвитку до 2030 року, які зосереджуються навколо базових принципів його діяльності, – єдності освіти, науки і розвитку особистості.

Підхід та методологія, що лежать в основі професійно-спрямованого (фахового) напрямку у навчанні іноземних мов на третьому освітньому рівні, ґрунтуються навколо філософії забезпечення інтерактивного, доступного та актуального освітнього простору, зосередженого на таких пріоритетних векторах сучасної Європейської та української освіти: євроінтеграції, багатомовності, діджиталізації, інноваціях та концепції розвитку людських ресурсів.

Практичні та семінарські заняття за навчальною дисципліною проводитимуться із застосуванням платформи Google Meet з використанням постійного посилання. 15-20% часу кожного практичного заняття присвячено для запитань, дискусій, обговорення навчального матеріалу. Залік та екзамен проводитимуться в дистанційній формі із застосуванням платформи ZOOM з використанням постійного посилання. Зворотний зв'язок з викладачем протягом вивчення курсу здійснюватиметься також за допомогою групи в месенджері та електронної пошти. Адреса викладача t.m.maksimishyna@karazin.ua.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є іноземна мова (англійська, німецька, французька) в аспекті комплексного академічного застосування за фаховим спрямуванням.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Іноземна мова для аспірантів» є мовна підготовка нового покоління висококваліфікованих спеціалістів, здатних розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності у сфері прикладної математики, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та професійної практики, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Іноземна мова для аспірантів» є:

1) Поширення та поглиблення знань та навичок здобувачів третього освітнього рівня стосовно комплексного використання іноземної мови у фаховому та академічному дискурсах для реалізації власних оригінальних наукових розвідок у різних жанрових формах з використанням інформаційно-комунікаційних технологій та дотриманням норм академічної доброчесності;

2) Вдосконалення системи мовленнєвих умінь із залученням традиційних та сучасних стратегій опрацювання автентичного матеріалу в аспектах референційно-аналітичної роботи з автентичними джерелами, аудіювання, спілкування та мовлення фахового академічного спрямування;

3) Формування усвідомлення об'єкту, предмету, матеріалу та методів власної дисертаційної розвідки згідно з інтегральними, загальними та фаховими компетентностями здобувача третього освітнього рівня, а також здатності всебічно представляти результати власних наукових досліджень на національному та міжнародному рівнях.

1.3. Кількість кредитів: 8 ЄКТС для денної форми навчання.

1.4. Загальна кількість годин: 240 для денної форми навчання.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Нормативна	
Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Рік ПІДГОТОВКИ	
1-й	
Семестр	
1-й	
Практичні, семінарські заняття	
36 год.	-
Самостійна робота	
84 год.	-
Рік підготовки	
1-й	
Семестр	
2-й	
Практичні, семінарські заняття	
60 год.	-
Самостійна робота	
60 год.	-
Форми контролю:	
I семестр – залік; II семестр – екзамен	

1.6. Перелік компетентностей, що формує дана дисципліна

Метою викладання навчальної дисципліни «Іноземна мова для аспірантів» є формування таких компетентностей:

Інтегральна компетентність:

ІК1. Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності у сфері прикладної математики, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та професійної практики, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК2. Здатність спілкуватися іноземною мовою в обсязі, достатньому для вільного представлення своїх досліджень і повного розуміння іншомовних наукових текстів з прикладної математики.

ЗК5. Здатність до пошуку, оброблення та критичного аналізу інформації з різних джерел, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності.

ЗК6. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК7. Здатність працювати в міжнародному контексті.

Фахові компетентності (ФК):

ФК5. Здатність планувати і проводити дослідження, презентувати та оформлювати отримані результати, зокрема, у вигляді наукових статей та доповідей на наукових конференціях, притримуючись принципів академічної доброчесності.

1.7. Перелік результатів навчання, що формує дисципліна «Іноземна мова для аспірантів»

Згідно з вимогами освітньо-наукової програми, здобувачі третього освітнього рівня мають досягти таких **програмних результатів навчання**:

РН2. Опанування іноземної мови в обсязі, достатньому для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів з прикладної математики.

РН8. Демонструвати навички спілкування з іншими людьми, уміння подати результати дослідження у вигляді виступу на науковому семінарі або конференції.

РН9. Вміти розробити науково-технічну документацію, оформити результати досліджень у вигляді завершеної наукової роботи, притримуючись принципів академічної доброчесності.

Досягнення зазначених результатів навчання передбачає оволодіння такими уміннями та навичками:

- функціонально використовувати лексико-граматичні патерни та синтаксичні моделі задля успішної академічної та фахової комунікації іноземною мовою (рівень B2-C1, модулі читання, мовлення, слухання, академічного письма іноземною мовою);
- аналізувати та описувати графіки, таблиці, діаграми, використовуючи відповідні лексико-граматичні структури;
- вільно продукувати фрагменти академічного дискурсу різних видів (статті, матеріали конференцій, тези, анотації, аналітичні огляди, презентації, наукові доповіді, академічна кореспонденція, академічна комунікація у соціальних мережах (зокрема, LinkedIn пости, коментарі, тощо);
- засобами іноземної мови знаходити шляхи оптимізації прагматичного ефекту спілкування і організації успішної комунікації у професійному і культурному середовищі із застосуванням знання засобів наукової риторики і техніки мовлення;
- перекладати фахові тексти та тексти загальнонаукового характеру з іноземної на українську та з української на англійську мову;
- створювати чітко структуроване, аргументативне, докладне усне/письмове мультимедійне повідомлення наукового напрямку іноземною мовою відповідно до сучасних міжнародних стандартів з акцентом на наступних аспектах: формулювання теми з урахуванням новітніх дороб науки та пріоритетних векторів науки, чітка структурація, формулювання у вступі актуальності, мети, об'єкта, предмета, завдань, матеріалу і методів дослідження), повнота розкриття теми (аналіз, порівняння, критичне узагальнення наукових підходів, знання наукової літератури), академічна доброчесність, доцільність та достовірність, логічність і аргументованість висновків).

1.8. Пререквізити: володіння іноземною мовою на рівні не нижче B2, згідно з Загальноєвропейськими компетенціями володіння іноземною мовою (CEFR), означає, що здобувач може вільно спілкуватися, розуміти основні ідеї складних текстів, складати тексти

за різною академічною тематикою та спрямованістю, а також аргументовано висловлювати свою думку з наукової теми.

2. Тематичний план навчальної дисципліни «Іноземна мова для аспірантів»

Тема 1. Актуальні питання з граматики та лексики. *ГраMATика:* іменник та його категорії. Артиклі. Словотворення. Часи дієслів: активний та пасивний стани. Безособові речення. Емфатичні конструкції. Складні речення та їх типи. Непряма мова: узгодження часів. Інфінітив, його форми та функції. Герундій, його форми та функції. Дієприкметники, форми та функції, дієприкметникові комплекси. Модальні дієслова. Умовний спосіб. *Академічна лексика загального вжитку:* слова-зв'язки та логічні зв'язки. Лексика для вираження: причини та наслідку, порівняння та протиставлення. Лексика для висловлення думок і аргументів. Науково-дослідницька лексика для наукового опису і аналізу. Статистична та кількісна лексика. Лексика для академічного письма. Формальні синоніми до поширених слів академічного спрямування. Словосполучення та сталі вирази. Словотвір: префікси, суфікси, корені.

Тема 2. Аналітичне читання та письмо: тексти за фахом (академічного та професійного спрямування, рівні B2-C1). Академічна термінологія, опис графіків, діаграм, пайчартів, таблиць за фахом.

Тема 3. Усна практика: Підготовка до виступів на конференціях, семінарах, вебінарах, участі у науковій дискусії. Бесіда з теми наукового дослідження (формулювання гіпотези, питання щодо методології та методів, визначення та опис структури роботи).

Тема 4. Індивідуальне читання: Референційно-аналітична робота з автентичними текстами за фахом (обсяг 600 000 друкованих знаків). Складання референційно-термінологічного словника та переліку бібліографічних джерел за темою дисертаційного дослідження.

Тема 5. Письмова практика: Структурні та змістовні аспекти наукових есе, анотацій, статей. Індивідуальне аудіювання автентичних текстів різноманітних форматів (аудіо-візуальні лекції, майстер-класи) за фахом та письмове анотування таких текстів. Написання анотацій до наукових статей, наукових статей та матеріалів конференцій.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
л		п	лаб.	інд.	с. р.	л		п	лаб.	інд.	с. р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Семестр 1.												
Тема 1. <i>Актуальні питання з граматики.</i>	13	-	6	-	-	7	-	-	-	-	-	-
Тема 2. <i>Аналітичне читання та письмо.</i>	13	-	6	-	-	7	-	-	-	-	-	-
Тема 3. <i>Усна практика.</i>	14	-	6	-	-	8	-	-	-	-	-	-
Тема 4. <i>Індивідуальне читання.</i>	20	-	9	-	-	11	-	-	-	-	-	-
Тема 5. <i>Письмова практика.</i>	20	-	9	-	-	11	-	-	-	-	-	-
Самостійна робота (дві анотації, реферат і термінологічний глосарій, наукова стаття)	40					40	-					-
Разом за розділом 1	120	-	36	-	-	84	-	-	-	-	-	-
Розділ 2. Семестр 2.												
Тема 1. <i>Актуальні питання з граматики та лексики.</i>	8	-	6	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Тема 2. <i>Аналітичне читання та письмо.</i>	8	-	6	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Тема 3. <i>Усна практика.</i>	24	-	18	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Тема 4. <i>Індивідуальне читання.</i>	20	-	15	-	-	5	-	-	-	-	-	-
Тема 5. <i>Письмова практика.</i>	20	-	15	-	-	5	-	-	-	-	-	-
Самостійна робота (три анотації, реферат і термінологічний глосарій, мультимедійна презентація)	40					40	-					-
Разом за розділом 2	120	-	60	-	-	60		-	-	-	-	-
Тема 5. <i>Письмова практика.</i>	30	-	15	-	-	5	-	-	-	-	-	-
Самостійна робота (три анотації, реферат і термінологічний глосарій, мультимедійна презентація)	40					40	-					-
<i>Усього годин</i>	240	-	96	-	-	144	-	-	-	-	-	-

4. Теми практичних занять

	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
I семестр			
1.	Тема 1. Актуальні питання з граматики та лексики.	6	-
1.1.	Іменник та його категорії. Артиклі. Академічна лексика загального вжитку.	1	-
1.2.	Часи дієслів: активний та пасивний стани.	1	-
1.3.	Непряма мова: узгодження часів. Слова-зв'язки та логічні зв'язки.	1	-
1.4.	Інфінітив, його форми та функції. Герундій, його форми та функції. Дієприкметники, форми та функції, дієприкметникові комплекси.	1	-
1.5.	Лексика для вираження: причини та наслідку, порівняння та протиставлення.	1	-
1.6.	Модальні дієслова. Лексика для висловлення думок і аргументів.	1	-
2.	Тема 2. Аналітичне читання та письмо	6	-
2.1.	Тексти за фахом (академічного та професійного спрямування, рівні B2-C1).	3	-
2.2.	Академічна термінологія. Принципи укладання термінологічного словника.	1	-
2.3.	Опис графіків, діаграм, пайчартів, таблиць за фахом.	2	-
3.	Тема 3. Усна практика	6	-
3.1.	Підготовка до виступів на конференціях, семінарах, вебінарах, участі у науковій дискусії.	3	-
3.2.	Підготовка до презентації теми наукового дослідження (формулювання гіпотези, питання щодо методології та методів, визначення та опис структури роботи).	3	-
4.	Тема 4. Індивідуальне читання	9	-

4.1.	Референційно-аналітична робота з автентичними текстами за фахом. Складання референційно-термінологічного словника та переліку бібліографічних джерел за темою дисертаційного дослідження.	6	-
4.2.	Презентація результатів референційно-аналітичної роботи з автентичними джерелами (загальний обсяг 300 000 друкованих знаків за семестр).	3	-
5.	Тема 5. Письмова практика.	9	-
5.1.	Структурні та змістовні аспекти наукових есе, анотацій, статей.	2	-
5.2.	Написання анотацій до наукових статей, написання наукових статей/матеріалів конференцій.	3	-
5.3.	Індивідуальне аудіювання автентичних текстів різноманітних форматів (аудіо-візуальні лекції, майстер-класи) за фахом та письмове анотування таких текстів.	4	-
РАЗОМ за I семестр		36	-
II семестр			
1.	Тема 1. Актуальні питання з граматики та лексики.	6	-
1.1.	Словотворення: префікси, суфікси, корені.	2	-
1.2.	Безособові речення. Статистична та кількісна лексика.	1	-
1.3.	Емфатичні конструкції. Словосполучення та сталі вирази.	1	-
1.4.	Складні речення та їх типи. Лексика для академічного письма.	1	-
1.5.	Умовний спосіб. Формальні синоніми до поширених слів академічного спрямування.	1	-
2.	Тема 2. Аналітичне читання та письмо	6	-
2.1.	Тексти за фахом (академічного та професійного спрямування, рівні B2-C1).	3	-
2.2.	Академічна термінологія. Укладання термінологічного словника.	1	-
2.3.	Опис графіків, діаграм, пайчартів, таблиць за фахом.	2	-
3.	Тема 3. Усна практика	18	-

3.1.	Підготовка до виступів на конференціях, семінарах, вебінарах, участі у науковій дискусії.	10	-
3.2.	Бесіда з теми наукового дослідження (формулювання гіпотези, питання щодо методології та методів, визначення та опис структури роботи).	8	-
4.	Тема 4. Індивідуальне читання	15	-
4.1.	Референційно-аналітична робота з автентичними текстами за фахом. Складання референційно-термінологічного словника та переліку бібліографічних джерел за темою дисертаційного дослідження.	10	-
4.2.	Презентація результатів референційно-аналітичної роботи з автентичними джерелами (загальний обсяг 300 000 друкованих знаків за семестр).	5	-
5.	Тема 5. Письмова практика.	15	-
5.1.	Структурні та змістовні аспекти наукових есе, анотацій, статей. Написання анотацій до наукових статей, написання наукових статей/матеріалів конференцій.	9	-
5.2.	Аудіювання автентичних текстів різноманітних форматів (аудіо-візуальні лекції, майстер-класи) за фахом та письмове анотування таких текстів. Написання анотацій до наукових статей, написання наукових статей/матеріалів конференцій.	6	-
РАЗОМ за II семестр		60	-
РАЗОМ за рік		96	-

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види завдань, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
I семестр			
1	Розглянути два автентичні наукові джерела (статті, монографії) іноземною (англійською) мовою та скласти до кожного одну письмову анотацію іноземною (англійською) мовою та одну письмову анотацію українською мовою (тема 1, 2 та 5). Обсяг анотації: 1200	5	-

	друкованих знаків без пробілів, з рубрикою Key terms: 5-7 термінів. 5 балів за кожну анотацію. Загальна кількість балів – 0-10.		
2	Опрацювати 5-7 автентичних наукових текстів за фахом (по 300000 др.знаків) за темою дисертаційної роботи та скласти письмовий огляд дослідженого у формі реферату іноземною (англійською) мовою, а також укладанням термінологічного глосарію за фахом (50 одиниць) іноземною (англійською) та українською мовами (тема 1 та 4). Загальна кількість балів – 0-30 (0-20 балів за реферат та 0-10 за термінологічний словник).	15	-
3	Підготувати наукову статтю іноземною (англійською) мовою (7-8 сторінок / 8000-10000 др. зн.) за темою наукового дослідження для подальшої публікації у фаховому виданні або збірнику матеріалів всеукраїнської або міжнародної конференції (тема 1, 3 та 5). Загальна кількість балів – 0-15.	20	-
За I семестр		40	-
II семестр			
1	Розглянути три автентичні наукові джерела (статті, монографії): два іноземною (англійською) мовою та один українською мовою та скласти до кожного письмові анотації іноземною (англійською) мовою (тема 1, 2 та 5). Обсяг анотації: 1200 друкованих знаків без пробілів, з рубрикою Key terms: 5-7 термінів. 0-5 балів за кожну анотацію. Загальна кількість балів – 0-15 за три анотації іноземною (англійською) мовою.	10	-
2	Опрацювати 5-7 автентичних наукових текстів за фахом (по 300000 др.знаків) за темою дисертаційної роботи та скласти письмовий огляд дослідженого у формі реферату іноземною (англійською) мовою, а також укладанням термінологічного глосарію за фахом (50 одиниць) іноземною (англійською) та українською мовами (тема 1 та 4). Загальна кількість балів – 0-30 (0-20 балів за реферат та 0-10 за термінологічний словник).	15	-
3	Підготувати наукову доповідь з мультимодальною презентацією за темою наукового дослідження/статті для участі іноземною (англійською) мовою у всеукраїнській або міжнародній науковій конференції, круглому столі (тема 1 та 3). Загальна кількість балів – 0-10.	15	-
За II семестр		40	-
Завдання за рік (пять анотацій, два реферати, два термінологічні словники, наукова стаття, мультимедійна презентація)		80	-

Критерії оцінювання видів самостійної роботи

Самостійна робота за рік включає виконання таких видів самостійної роботи: анотування автентичних наукових текстів, реферування автентичних наукових публікацій та складання термінологічних глосаріїв, написання статті та підготовка мультимедійної презентації для участі в конференції:

1. Анотування.

Матеріал: автентичні наукові джерела (статті, монографії) іноземною (англійською) мовою.

Завдання: скласти до кожного письмові анотації англійською та українською мовами (тема 1, 2 та 5).

Обсяг анотації: 1200 друкованих знаків без проміжок, з рубрикою Key terms: 5-7 термінів.

Оцінювання: а) Загальна кількість балів для I семестру: 0-10 балів (дві анотації: одна анотація іноземною та одна анотація українською мовами. За кожну анотацію нараховується 0-5 балів);

б) Загальна кількість балів для II семестру: 0-15 балів (три анотації іноземною мовою. За кожну анотацію нараховується 0-5 балів).

Критерії оцінювання анотації:

Дескриптори для оцінювання анотації	Оцінка
Анотація за обсягом є достатньою (1200 +/- 10%). Аспірант надає повну, стислу, зрозумілу, добре структуровану анотацію, використовує наукову та загальноживану лексику та граматичні одиниці. При цьому допускається невелика кількість граматичних, лексичних та орфографічних помилок (до двох кожного типу, але не більше трьох загальною кількістю), якщо вони не заважають розумінню анотації. Дотримується академічна доброчесність, в анотації відсутні запозичення.	5

<p>Анотація за обсягом не є достатньою (1200 знаків – 20%). Аспірант надає стислу, зрозумілу, добре структуровану анотацію, відносно коректно використовує наукову та загальнонавчальну лексику та граматичні одиниці. При цьому допускається певна кількість граматичних, лексичних та орфографічних помилок (до трьох помилок кожного типу, але не більше п'яти загальною кількістю), якщо вони не заважають розумінню анотації. Дотримується академічна доброчесність, в анотації відсутні запозичення.</p>	4
<p>Анотація за обсягом не є достатньою (1200 знаків – 40 %). Аспірант надає інформацію не повністю, з порушенням принципу зв'язності. Анотація не є чітко структурованою. Аспірант робить велику кількість лексичних, граматичних та орфографічних помилок (до трьох помилок кожного типу, але не більше дев'яти загальною кількістю), які частково заважають розумінню анотації. Дотримується академічна доброчесність, в анотації відсутні запозичення.</p>	3
<p>Анотація за обсягом є замалою (1200 знаків – більше 40 %). Аспірант не надає анотації взагалі за форматом та змістом, або анотація містить не пов'язані між собою речення із великою кількістю помилок усіх типів, що перешкоджає розумінню анотації. Дотримується академічна доброчесність, в анотації відсутні запозичення.</p>	2

2. Реферування:

Матеріал: 5-7 автентичних наукових текстів за фахом (300000 др.знаків) за темою дисертаційної роботи;

Завдання: зробити письмовий реферат текстів іноземною (англійською) мовою з укладанням термінологічного глосарію за фахом (50 одиниць) іноземною (англійською) та українською мовами (тема 1 та 4);

Обсяг реферату: мінімум 12000 знаків;

Платформа: Moodle;

Оцінювання: а) Загальна кількість балів для I семестру: 0-20 балів за реферат та 0-10 за термінологічний глосарій, сумарно 0-30 балів (за умов самостійності та повноти висвітлення питання);

б) Загальна кількість балів для II семестру: 0-20 балів за реферат та 0-10 за термінологічний глосарій, сумарно 0-30 балів (за умов самостійності та повноти висвітлення питання).

Критерії оцінювання реферування (реферату та термінологічного глосарію):

Дескриптори для оцінювання письмового реферування	Кількість балів
Реферат	20
Структура роботи (наявність вступу, основної частини, висновків, списку літератури).	2
Формулювання у вступі актуальності теми з урахуванням новітнього доробку науки, мети, об'єкта, предмета, завдань, матеріалу і методів дослідження	3
Повнота розкриття теми: аналіз, порівняння і критичне узагальнення, наукових підходів; знання наукової літератури, у т.ч. новітньої	3
Адекватність емпіричного матеріалу	3
Достовірність, логічність і аргументованість висновків	3
Оформлення тексту і списку літератури із дотриманням бібліографічних стандартів, визнаних МОН України	3
Академічна доброчесність і відсутність запозичень	3
Термінологічний глосарій	10
Структура та оформлення глосарію (робота структурована, подана у вигляді таблиці або списку з логічною організацією)	2
Повнота глосарію та відповідність тематиці дослідження (подано достатню кількість термінів – 50), терміни релевантні темі дисертації, демонструють глибоке занурення у предметну галузь	2
Коректність термінів (терміни вжито у правильному значенні, згідно з академічними джерелами; уникнуто двозначності або змішування понять)	2
Академічна грамотність (відсутні мовні, граматичні, стилістичні помилки)	2
Якість українських еквівалентів (для кожного терміна подано український еквівалент, який є точним і фаховим).	2
Разом	30

3. Підготувати наукову статтю (тема 1 та 5) іноземною англійською мовою за темою наукового дослідження;

Обсяг: 7-8 сторінок / 8000-10000 др. зн.;

Тема: власне наукове дослідження;

Призначення: для подальшої публікації у фаховому виданні або збірнику матеріалів всеукраїнської або міжнародної конференції;

Оцінювання: 0-15 балів (за умови успішного проходження процедури перевірки на плагіат, дотримання норм академічної доброчесності та вимог до прийняття статті в збірку наукових праць\матеріалів конференції).

Критерії оцінювання наукової статті англійською мовою:

Дескриптори для оцінювання письмового проекту	Кількість балів
Структура роботи (наявність вступу, основної частини, висновків, списку літератури).	2
Формулювання у вступі актуальності теми з урахуванням новітнього доробку науки, мети, об'єкта, предмета, завдань, матеріалу і методів дослідження	3
Академічна доброчесність і відсутність запозичень	3
Наявність двох анотацій іноземною англійською та українською мовами з укладанням рубрики ключові слова англійською та українською мовами	2
Повнота розкриття теми: аналіз, порівняння і критичне узагальнення, наукових підходів; знання наукової літератури, у т.ч. новітньої. Достовірність, логічність і аргументованість висновків	3
Оформлення тексту і списку літератури із дотриманням бібліографічних стандартів, визнаних МОН України	2
Разом	15

4. Мультимедійна презентація для участі в конференції:

Обсяг: мінімум 10 слайдів;

Платформа: Moodle (для мультимедійної презентації) та Zoom (для співбесіди та захисту презентації за темою наукового дослідження та фаху);

Формат: комбінований: мультимедійна презентація та усне озвучування презентації на конференції або круглому столі;

Тривалість: до 10 хвилин;

Оцінювання: 0-10 балів.

Критерії оцінювання мультимедійної презентації для участі в конференції:

Аспект оцінювання мультимедійної презентації	Кількість балів
Адекватність обсягів графічного/мультимедійного та усного складників	2
Структура презентації (вступ, основна частина, висновки, література)	1
Повнота розкриття теми: аналіз і критичне узагальнення, наукових підходів на базі наукової літератури, у т.ч. новітньої	2
Адекватність теоретичного підґрунтя, емпіричного матеріалу і методів	1
Оформлення презентації та усна подача презентації	2
Академічна доброчесність і відсутність запозичень	2
Разом	10

6. Індивідуальні завдання

Не передбачено програмою.

7. Методи навчання

1. Метод предметно-мовного інтегрованого навчання
2. Метод когнітивно-комунікативної лінгводидактики
3. Представлення-практика-продукування
4. Лексичний метод
5. Граматико-перекладний підхід
6. Робота з першоджерелами (текстовими та мультимедійними)

8. Методи комплексного контролю

Тема 1 – письмовий тестовий контроль.

Тема 2 – перевірка виконання практичних завдань з читання рівня B2-C1.

Тема 3 – усне опитування, мультимедійні презентації матеріалу, доповіді на конференції. Робота з першоджерелами (текстовими та мультимедійними).

Тема 4 – усне опитування, письмова перевірка реферату та термінологічного глосарію.

Тема 5 – письмові: перевірка анотацій до наукових статей за фахом, подання статті/матеріалів конференції англійською мовою.

Теми 1-5 – метод самоконтролю і самоаналізу.

9. Схема нарахування балів за I та II семестри

Проміжне оцінювання обов'язкової навчальної дисципліни «Іноземна мова для аспірантів» здійснюється за дворівневою шкалою у формі заліку за I семестр та підсумкове оцінювання роботи за II семестр за чотирьохрівневою шкалою у формі екзамену.

Залік та екзамен навчальної дисципліни «Іноземна мова для аспірантів» мають 100-бальну шкалу оцінювання: загальна оцінка складається із суми балів за роботу у семестрі (максимум 60 балів) та балів заліку /екзамену (максимум 40 балів). Залік проводиться у формі письмової роботи. Екзамен проводиться у формі письмової роботи та усної співбесіди іноземною мовою з питань наукового дослідження і фаху з презентацією. Максимальна сума балів складає 100, мінімальна 50 бал.

Робота у кожному семестрі максимально оцінюється у 100 балів. Бали у I семестрі розподіляються таким чином:

Розділ 1 (I СЕМЕСТР) Поточний контроль і самостійна робота				ЗАЛІК		Сума
Складання двох анотацій іноземною та українською мовами	Складання реферату та термінологічного глосарію	Написання наукової статті	Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Лексико-граматичні тестові завдання рівня B2+ на множинний вибір	Дві письмові і анотації іноземною та українською мовами	
10	30	15	5	20	20	100
60				40		100

Забезпечення викладання навчальної дисципліни для змішаної форми навчання

(Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили, в тому числі в умовах військового стану): **в умовах військового стану** освітній процес в університеті здійснюється виключно дистанційно, а саме, на платформі Moodle проводяться практичні (семінарські), індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи. Підсумковий контроль з курсу здійснюється у системі Moodle.

РОБОТА У I СЕМЕСТРІ	ЗАЛІК
60	40
<p>1) Складання двох письмових анотацій: однієї англійською мовою та однієї анотації українською мовою на основі двох автентичних наукових джерел (статей, монографій). Обсяг кожної анотації: 1200 друкованих знаків без пробілів, з рубрикою ключові слова: 5-7 термінів. За кожну анотацію нараховується по 0-5 балів. Загальна кількість балів – 0-10.</p>	<p>1) Лексико-граматичні тестові завдання рівня B2+ на множинний вибір (1 бал за кожну вірну відповідь). Загальна кількість балів – 0-20.</p>
<p>2) Опрацювання протягом семестру та поточною перевіркою викладачем індивідуального реферування англійською мовою 5-7 автентичних наукових текстів за фахом (загальним об'ємом 300000 др.знаків) за темою дисертаційної роботи з укладенням термінологічного словника за фахом (50 одиниць) англійською та українською мовами. Загальна кількість балів – 0-30 (0-20 балів за реферат та 0-10 за термінологічний словник).</p>	<p>2) Дві письмові анотації: англійською мовою та українською мовою (10 балів за кожну). Обсяг анотації: 1200 друкованих знаків без пробілів, з рубрикою Key terms: 5-7 термінів. Загальна кількість балів – 0-20.</p>
<p>3) Написання наукової статті англійською мовою (7-8 сторінок / 8000-10000 др. зн.) за темою наукового дослідження з публікацією у відкритому друці/ відповідному збірнику матеріалів конференції. Загальна кількість балів – 0-15.</p>	
<p>4) Підсумкова контрольна у форматі лексико-граматичного тесту на множинний вибір рівня C1 (10 питань). За кожну вірну відповідь нараховується 0,5 балів). Загальна кількість балів – 0-5.</p>	

Критерії оцінювання заліку:

1) *Лексико-граматичний тест на множинний вибір (20 питань):*

Оцінювання: кожна правильна відповідь – 1 бал.

Час виконання: 30 хвилин.

Максимальна кількість балів: 20.

2) *Дві письмові анотації* англійською та українською мовами тексту загальнонаукового характеру англійською мовою:

Обсяг тексту для анотування: від 3000-3500 друкованих знаків;

Обсяг анотації: 1200 знаків +/- 10% (без проміжок, з рубрикою key terms: 5-7 термінів);

Час виконання: 40 хвилин;

Максимальна кількість балів: 20.

Критерії оцінювання анотації:

Дескриптор	Оцінка
Анотація за обсягом є достатньою (1200 +/- 10%). Аспірант надає повну, стислу, зрозумілу, добре структуровану анотацію, використовує наукову та загальнонавчальну лексику та граматичні одиниці. При цьому допускається невелика кількість граматичних, лексичних та орфографічних помилок (до двох кожного типу, але не більше трьох загальною кількістю), якщо вони не заважають розумінню анотації. Дотримується академічна доброчесність, в анотації відсутні запозичення.	5
Анотація за обсягом не є достатньою (1200 знаків – 20%). Аспірант надає стислу, зрозумілу, добре структуровану анотацію, відносно коректно використовує наукову та загальнонавчальну лексику та граматичні одиниці. При цьому допускається певна кількість граматичних, лексичних та орфографічних помилок (до трьох помилок кожного типу, але не більше п'яти загальною кількістю), якщо вони не заважають розумінню анотації. Дотримується академічна доброчесність, в анотації відсутні запозичення.	4
Анотація за обсягом не є достатньою (1200 знаків – 40 %). Аспірант надає інформацію не повністю, з порушенням принципу зв'язності. Анотація не є чітко структурованою. Аспірант робить велику кількість лексичних, граматичних та орфографічних помилок (до трьох помилок кожного типу, але не більше дев'яти загальною кількістю), які частково заважають розумінню анотації. Дотримується академічна доброчесність, в анотації відсутні запозичення.	3
Анотація за обсягом є замалою (1200 знаків – більше 40 %). Аспірант не надає анотації взагалі за форматом та змістом, або анотація містить не пов'язані між собою речення із великою кількістю помилок усіх типів, що перешкоджає розумінню анотації. Дотримується академічна доброчесність, в анотації відсутні запозичення.	2

Робота у **II семестрі** максимально оцінюється у 100 балів. Бали розподіляються таким чином:

Поточний контроль та самостійна робота Розділ 2 (II СЕМЕСТР)				Екзамен	РАЗОМ
Складання трьох анотацій іноземною та українською мовами	Складання реферату та термінологічного глосарію	Участь у конференції іноземною мовою з мультимедійною презентацією	Контрольна робота, передбачена навчальним планом		
15	30	10	5		
60				40	100

РОБОТА У II СЕМЕСТРІ	ЕКЗАМЕН
60	
<p>1) Складання трьох письмових анотацій англійською мовою на основі трьох автентичних наукових джерел (статей, монографій): двох англійською мовою та одного українською мовою. Обсяг кожної анотації: 1200 друкованих знаків без пробілів, з рубрикою ключові слова: 5-7 термінів. За кожну анотацію нараховується по 0-5 балів. Загальна кількість балів – 0-15.</p>	<p>1) Лексико-граматичний тест рівня C 1 на множинний вибір (20 питань). За кожну вірну відповідь нараховується 0,5 балів. Загальна кількість балів – 0-10.</p>
<p>2) Опрацювання протягом семестру та поточною перевіркою викладачем індивідуального реферування іноземною мовою 5-7 автентичних наукових текстів за фахом (загальним об'ємом 300000 др.знаків) за темою дисертаційної роботи з укладенням термінологічного словника за фахом (50 одиниць) англійською та українською мовами. Загальна кількість балів – 0-30 (0-20 балів за реферат та 0-10 за термінологічний словник).</p>	<p>1) Читання рівня C1 у форматі IELTS (20 контрольних питань x 0,5) – 2 тексти: текст А (13 питань (7 питань Т F NG + 6 питань на заповнення пропусків лексичними одиницями з тексту); текст В (7 питань (3 питання на множинний вибір + 4 питання на заповнення пропусків лексичними одиницями з тексту)). Загальна кількість балів – 0-10.</p>

<p>3) Участь у конференції іноземною мовою у поточному навчальному році з мультимедійною презентацією (усна доповідь з презентацією за матеріалами статті), що підтверджується відповідним сертифікатом. Загальна кількість балів – 0-10;</p> <p>*Пропонується участь у Всеукраїнській науковій конференції з міжнародною участю «Academic and Scientific Challenges in the 21st Century», що організовується кафедрою іноземних мов професійного спрямування факультету іноземних мов ХНУ ім. В.Н.Каразіна у рамках Стратегії розвитку університету до 2030 року. Приймаються й результати участі в інших конференціях відповідного рівня.</p>	<p>3) Письмова анотація іноземною мовою (1200 друкованих знаків без пробілів, з рубрикою «Key terms»: 5-7 термінів) тексту загальнонаукового характеру українською мовою (3000-3500 знаків) без словника. Оцінюється за 5-бальною шкалою з коефіцієнтом 2. Загальна кількість балів – 0-10.</p>
<p>4) Підсумкова контрольна у форматі лексико-граматичного тесту на множинний вибір рівня C1 (10 питань). За кожну вірну відповідь нараховується 0,5 балів). Загальна кількість балів – 0-5.</p>	<p>4) Співбесіда іноземною мовою з питань наукового дослідження і фаху з презентацією. Усна частина оцінюється за 5-бальною шкалою. Презентаційна частина оцінюється за 5-бальною шкалою. Загальна кількість балів – 0-10.</p>

Критерії оцінювання екзамену

1). *Письмовий лексико-граматичний тест:*

Платформа: Moodle;

Вид діяльності: формат множинний вибір;

Обсяг: 20 питань за всім лексико-граматичним матеріалом курсу;

Час виконання: 20 хвилин.

Оцінювання: 0,5 балів за одну правильну відповідь. Загальна кількість балів максимум 10.

2) *Читання рівня C1 у форматі IELTS:*

Платформа: Moodle;

Вид діяльності: 2 тексти у форматі IELTS та завдання до них:

Обсяг: текст А (13 питань (7 питань Т F NG + 6 питань на заповнення пропусків лексичними одиницями з тексту). Текст В (3 питання на множинний вибір + 4 питання на заповнення пропусків лексичними одиницями з тексту);

Час виконання: 30 хвилин.

Оцінювання: 20 питань по 0,5 балів за одну правильну відповідь. Загальна кількість балів максимум 10.

3) *Письмова анотація:*

Платформа: Moodle;

Вид діяльності: складання письмової анотації;

Обсяг: текст загальнонаукового характеру українською мовою для анотування об'ємом 3000-3500 друкованих знаків. Обсяг анотації – 1200 знаків +/- 10% (без проміжок з рубрикою key terms: 5-7 термінів).

Час виконання: 40 хвилин.

Оцінювання: Загальна кількість балів максимум 10.

Дескриптори для оцінювання анотації	Оцінка
Анотація за обсягом є достатньою (1200 +/- 10%). Аспірант надає повну, стислу, зрозумілу, добре структуровану анотацію, використовує наукову та загальнонавчальну лексику та граматичні одиниці. При цьому допускається невелика кількість граматичних, лексичних та орфографічних помилок (до двох кожного типу, але не більше трьох загальною кількістю), якщо вони не заважають розумінню анотації. Дотримується академічна доброчесність, в анотації відсутні запозичення.	5
Анотація за обсягом не є достатньою (1200 знаків – 20%). Аспірант надає стислу, зрозумілу, добре структуровану анотацію, відносно коректно використовує наукову та загальнонавчальну лексику та граматичні одиниці. При цьому допускається певна кількість граматичних, лексичних та орфографічних помилок (до трьох помилок кожного типу, але не більше п'яти загальною кількістю), якщо вони не заважають розумінню анотації. Дотримується академічна доброчесність, в анотації відсутні запозичення.	4

<p>Анотація за обсягом не є достатньою (1200 знаків – 40 %). Аспірант надає інформацію не повністю, з порушенням принципу зв'язності. Анотація не є чітко структурованою. Аспірант робить велику кількість лексичних, граматичних та орфографічних помилок (до трьох помилок кожного типу, але не більше дев'яти загальною кількістю), які частково заважають розумінню анотації. Дотримується академічна доброчесність, в анотації відсутні запозичення.</p>	3
<p>Анотація за обсягом є замалою (1200 знаків – більше 40 %). Аспірант не надає анотації взагалі за форматом та змістом, або анотація містить не пов'язані між собою речення із великою кількістю помилок усіх типів, що перешкоджає розумінню анотації. Дотримується академічна доброчесність, в анотації відсутні запозичення.</p>	2

Усна частина екзамену:

Платформа: Moodle (для мультимедійної презентації) та Zoom (для співбесіди та захисту презентації за темою наукового дослідження та фаху);

Вид діяльності: складання та захист мультимедійної презентації за темою наукового дослідження та фаху з подальшою співбесідою за змістом презентації;

Обсяг: 5 слайдів максимально;

Час виконання: 7-10 хвилин;

Оцінювання: Загальна кількість балів максимум 10.

Дескриптори для оцінювання усної відповіді	Оцінка
<p>Аспірант надає повну, зрозумілу, зв'язну відповідь, яка є структурованою (містить вступ, детальну інформацію та заключну частину). Вимова є правильною. Аспірант коректно використовує лексичні та граматичні одиниці.</p>	5
<p>Аспірант надає повну, зрозумілу, зв'язну доповідь, яка є структурованою (містить вступ, детальну інформацію та заключну частину). Вимова є правильною, але допускається наявність кількох (до 5) незначних помилок у вимові, якщо вони не перешкоджають розумінню відповіді. Аспірант коректно використовує лексичні та граматичні одиниці, але допускається наявність кількох (до 3) незначних помилок кожного типу, якщо, вони не перешкоджають розумінню відповіді.</p>	4

<p>Аспірант надає інформацію, стосовно свого наукового дослідження, але не у повному обсязі або порушуючи принцип зв'язності. Відповідь не є чітко структурованою. У вимові аспірант робить значну кількість (більше 5) помилок у вимові, у тому числі серйозних, тобто таких, які заважають розумінню відповіді. Аспірант використовує лексичні та граматичні одиниці некоректно (робить більше 3 серйозних помилок кожного типу)</p>	<p>3</p>
<p>Аспірант не надає відповіді взагалі або надає лише фрагментарні не пов'язані між собою речення із великою кількістю лексичних, граматичних помилок та помилок у вимові, що перешкоджає розумінню відповіді у цілому.</p>	<p>2</p>

<p>Дескриптори, за якими оцінюється презентаційна частина</p>	<p>Оцінка</p>
<p>Аспірант підготував та зробив доповідь з презентацією в форматі power point або інших презентаційних цифрових застосунках, яка є структурованою (містить лексико-графічну інформацію академічної спрямованості, де лексична частина становить не більше 20 відсотків усної частини доповіді). Письмова частина презентації є правильною. Аспірант коректно використовує лексичні та граматичні одиниці. Дотримується академічна доброчесність, в анотації відсутні запозичення.</p>	<p>5</p>
<p>Аспірант підготував та зробив доповідь з презентацією в форматі power point, яка є структурованою (містить лексико-графічну інформацію академічної спрямованості, де лексична частина становить не більше 30 відсотків усної частини доповіді. Аспірант коректно використовує лексичні та граматичні одиниці, але допускається наявність кількох (до 3-х) незначних помилок кожного типу у письмовому тексті презентації, якщо, вони не перешкоджають розумінню відповіді. Дотримується академічна доброчесність, в анотації відсутні запозичення.</p>	<p>4</p>

<p>Аспірант підготував та зробив доповідь з презентацією в форматі power point, яка містить лексико-графічну інформацію академічної спрямованості, де письмова лексична частина становить не більше 50 відсотків усної частини доповіді. Аспірант переважно коректно використовує лексичні та граматичні одиниці, але допускається наявність кількох (до 5-ти) незначних помилок кожного типу у письмовому тексті презентації, якщо, вони не перешкоджають розумінню відповіді. В презентації аспірант надає лексико-графічну інформацію, стосовно свого наукового дослідження, але не у повному обсязі або порушуючи принцип зв'язності. Інформація не є чітко структурованою. Аспірант читає текст доповіді. Дотримується академічна доброчесність, в анотації відсутні запозичення.</p>	<p>3</p>
<p>Аспірант не підготував презентацію взагалі, або аспірант підготував презентацію, письмова лексична частина якої становить більше 50 відсотків усної частини доповіді або надає лише фрагментарні, не пов'язані між собою речення із великою кількістю лексичних, граматичних помилок, що перешкоджає розумінню відповіді у цілому. Аспірант повністю читає текст доповіді. Дотримується академічна доброчесність, в анотації відсутні запозичення.</p>	<p>2</p>

Результати неформального навчання можуть бути визнані за наявності підтверджуючих документів (сертифікатів, довідок, описів навчальних програм), якщо вони засвідчують досягнення результатів навчання, співвідносних із цілями курсу.

Прикладами релевантної неформальної освіти можуть бути:

- онлайн-курси (Coursera, Prometheus тощо) за тематикою, дотичною до змісту навчальної дисципліни;
- участь у сертифікованих тренінгах і семінарах, присвячених темам, дотичним до змісту навчальної дисципліни;
- сертифіковані програми за тематикою, дотичною до змісту навчальної дисципліни, проведені міжнародними організаціями чи університетами.

Процедура визнання результатів неформальної освіти здійснюється відповідно до Порядку визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, в Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна. Рішення ухвалюється комісією факультету на підставі поданого пакета документів від здобувача освіти.

Шкала оцінювання екзамену та заліку

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

10. Рекомендоване методичне забезпечення

Основна література (англійська мова)

1. Шевченко І.С. (2023). Academic English: writing articles and conference papers (академічна англійська мова: написання статей і доповідей на конференціях): навчально-методичний посібник. Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна. 42 с.
2. Foley, M. (2018). Longman Advanced learners' grammar. Pearson Education: Longman. 384 p.
3. Mann, M., Taylore-Knowles, S. (2019). Destination C1&C2. Grammar and vocabulary. Oxford: Macmillan. 264 p.
4. McCarthy, M., O'Dell, F. (2016). Academic vocabulary in use. Cambridge: Cambridge University Press. 178 p.
5. McCarthy, M., O'Dell, F. (2019). English collocations in use. Advanced. Cambridge: Cambridge University Press. 164 p.
6. Wallwork, A. (2017). English for academic research: Writing exercises. Pisa: Springer. 200 p.

Допоміжна література (англійська мова)

1. M. Swan, C. Walter. (2018). How English Works. – Oxford: Oxford University Press. 358 p.
2. Evans, V. Enterprise. (2016). Grammarway 4 // London: Express Publishing. 160 p.
3. Wallwork, A. (2020). English for academic research: Grammar, Usage and style. NY: Springer. 252 p.

4. Hewings M. (2019). Cambridge Academic English. An integrated skills course for EAP. Upper Intermediate. Cambridge: Academic Publishing. 176 p.
5. Murphy, R. (2019). English grammar in use. Cambridge: Cambridge University Press. 392 p.
6. IELTS 12 Academic with answers. (2020). Cambridge: Cambridge University Press. – 136.
7. Geyte, E. (2021). Reading for IELTS. London: Harper Collins Publishers. 144 p.
8. Zemach, D., Rumisek, L. (2017). Academic writing from paragraph to essay. Oxford: Macmillan. 138 p. DOI: <https://library.unmas.ac.id/repository/EBK-00032.pdf>.
9. Bailey, S. Academic writing. (2018). A handbook for international students. London and New York: Routledge. 272 p. DOI: <https://library.unmas.ac.id/repository/EBK-00032.pdf>.
10. Gusieva G., Pozharytska O., Morozova I., Lenska O., Miliutina K. (2023). Computer Game as an Alternative Artistic Discourse. Theory and Practice in Language Studies. Theory and Practice in Language Studies. Vol. 13, No. 2. pp. 311-317. DOI: <https://doi.org/10.17507/tpls.1302.05>.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

Інформаційні ресурси (англійська мова)

1. Мультимедійна платформа English4Ukraine. – Режим доступу: <https://mu.edu.ua/english4ukraine>
2. English with the BBC Service [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bbc.co.uk>
3. Oxford University Press [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.oup.co.uk>
4. OUP online [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.oup.com>
5. Longman Dictionary [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ldoceonline.com/>
6. English Grammar and Writing online [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.edufind.com>
7. Good tests and exercises in English Grammar [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.usingenglish.com/online-tests.html>
8. Vocabulary and Grammar Exercises online [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.roseofyork.co.uk/learning.html>

9. English for learners [Электрон. ресурс]. – Режим доступа: <http://www.churchillhouse.com/english/learners.html>
10. What is the word of the day? Oxford Dictionaries online...[Электрон. ресурс]. – Режим доступа: <http://www.askoxford.com>
11. Enjoy English idioms with Cambridge University Press CUP Activity Page [Электрон. ресурс]. – Режим доступа: <http://www.dictionary.cambridge.org>
12. VOA Learning English. Learn American English and Much More [Электрон. ресурс]. – Режим доступа: <http://www.voanews.com/learningenglish/home/>
13. BBC Learning English [Электрон. ресурс]. – Режим доступа: <http://www.bbc.co.uk/worldservice/learningenglish/language/>
14. English Grammar Reference and Exercises. – Режим доступа: <http://www.ego4u.com/en/cram-up/grammar>
15. Academic presentation language. – Режим доступа: <https://www.youtube.com/watch?v=wAU1Vi2Bq-Q>
16. IELTS reading practice tests 2021. – Режим доступа: <https://ieltscuecard.trendinggyan.com/2020/12/ielts-reading-practice-test-2021.html>
17. IELTS reading free academic 50 tests 2021. – Режим доступа: <https://ieltscuecard.trendinggyan.com/2021/03/ielts-academic-reading-practice-test-pdf.html>
18. IELTS academic reading practice tests with answers. – Режим доступа: <https://www.kanan.co/ielts/academic/reading/practice-test-with-answers-pdf/>
19. Cambridge practice tests for IELTS listening. – Режим доступа: <https://ielstrainingonline.com/cambridge-practice-tests-for-ielts-listening/>
20. Cambridge IELTS 1-17 tests. – Режим доступа: <https://practicepteonline.com/cambridge-ielts-1-13-tests/>
21. Article-writing essentials. – Режим доступа: https://plos.org/resources/writing-center/?gclid=CjwKCAjwzNOaBhAcEiwAD7Tb6BvBOePINH2uKWeBav5xZC7Vsli4vKdjZBIIt2g3MxbhoQIPu_p7oxxoCYCMQAvD_BwE
22. IELTS-up. – Режим доступа: <https://ielts-up.com/writing/ielts-writing-tips.html>
23. Ten smart ways to ace your next academic presentation. – Режим доступа: <https://www.timeshighereducation.com/campus/ten-smart-ways-ace-your-next-academic-presentation>